

وزیر نامدار

پدر ام سلطانی*

نگاه

بیژن نامدار زنگنه را به طور قطع می‌توان از جمله توانمندترین و موفق‌ترین مدیران ارشد دولتی پس از انقلاب دانست. وی برخلاف بسیاری از هم‌ترازان خود با اتکا به هوشمندی و پشتکار ممتاز توانست دوره آزمون و خطای مدیریت خود را در سطوح میانی و عالی در چند سال اول پس از انقلاب طی کرده و قابلیت‌های خود را برای به دست‌گیری پست‌های کلیدی کابینه نمایان کند. حضور طولانی‌مدت او در نظام وزارت نفت جمهوری اسلامی ایران و سپردن شریان اقتصاد دولتی کشور به وی نشان از اعتماد و اطمینان سران کشور به مدیریت و قابلیت‌های نامدار زنگنه دارد. زنگنه در طول دوران وزارتش پایین‌ترین و بالاترین قیمت‌های نفت خام را تجربه کرد و به خوبی توانست برنامه‌های گسترده و کلان توسعه و سرمایه‌گذاری را در این افتوخیزها مدیریت و اثرات این نوسانات را بر روند توسعه کنترل کند. وی در انتخاب معاونان و همکاران ارشدش (البته تا آنجایی که انتخاب‌ها بود) خوش‌سلیقگی داشت و به طور مسلم بخشی از موفقیت‌های طول دوران خدمتش را از جمله در توسعه صنعت پتروشیمی، اکتشاف و استخراج از میادین نفتی و توسعه میدان گازی پارس جنوبی مدیون همین مدیران است. از کاستی‌های دوران مدیریت زنگنه در وزارت نفت نیز می‌توانم عدم اعتماد کافی وی به بخش خصوصی داخلی

و جدی نگرفتن ضرورت پروراندن و توانمندسازی این بخش توسط این مدیر و همکارانش را نام ببرم. البته او همیشه از ضعف مزمن بخش خصوصی کشور اظهار ناراحتی می‌کرد ولی در مقام بزرگ‌ترین کارفرما، سرمایه‌گذار و سرمایه‌پذیر دولت بسیار بیش از آنچه کرد می‌توانست در رشد بخش خصوصی و ایفای مسوولیت انکارناپذیر دولت در این زمینه موثر باشد. کار دیگری که زنگنه کمتر به آن پرداخت تقویت و تحول مدیران سطوح میانی نفت و تغییر تفکرات و نگرش‌های ایشان برای هم‌گامی با روند رشد و تحول سریع وزارت خود و توقعات نوین قانونگذاران و منتقدان از ایشان بود. به نظر می‌رسید که زنگنه به موازات افزایش حجم و وزن اقتصادی مسوولیت‌های خود از نقش‌های سیاسی و اجرایی که می‌توانست در هیات دولت داشته باشد ناخودآگاه فاصله بیشتری می‌گرفت و این فاصله بر کارایی و توفیق هیات دولت و حفظ وزن خود وی در کابینه بی‌تأثیر نمی‌نمود. در حالی که مدعیان وجود مافیای نفتی هیچ‌گاه نتوانستند این ادعا را به اثبات برسانند (و تا زمانی که این ادعا را ثابت نکنند یا مفتری محسوب می‌شوند یا ناتوان در کشف این مافیا) زنگنه توانست تائیدیه سلامت اقتصادی خود را از رئیس قوه قضائیه دریافت کند. به هر حال وی توانسته است بالاترین نمره را در میان وزاری نفتی پس از انقلاب از کارشناسان و منتقدان دریافت کند و به مدد اثرات و نتایج تلاش‌های وی کارنامه نفتی دولت نهم کماکان درخشش داشته باشد.

* دبیر کل اتحادیه صادرکنندگان فرآورده‌های نفت، گاز و پتروشیمی